

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието, младежта и науката

ЗАПОВЕД
№ *2009-94* / *25.01.* 2010 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл. 4, ал. 6, т. 2 от Наредба № 3 за системата на оценяване и във връзка със Заповед РД 09-1585 от 09.09.2009 година

УТВЪРЖДАВАМ

1. Изисквания за провеждане на национално външно оценяване на учениците от IV клас (Приложение 1).
2. Изисквания за провеждане на външно оценяване на учениците в V, VI, VII клас и в VIII клас с интензивно изучаване на чужд език през учебната 2009/2010 година (Приложение 2).

Настоящата Заповед да се сведе до знанието на директорите на училища чрез началниците на регионалните инспекторати по образованието.

Контрол по изпълнение на Заповедта възлагам на г-жа Милка Коджабашиева – заместник-министър.

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО,
МЛАДЕЖТА И НАУКАТА:

/п/ Сергей Игнатов

Вярно,
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„КАНЦЕЛАРИЯ И
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ“:

(Красимира Коева)

ИЗИСКВАНИЯ
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ
НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ IV КЛАС ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2009/2010 ГОДИНА

1. Националното външно оценяване на учениците от IV клас се осъществява чрез изпитвания за установяване постигането на очакваните резултати от обучението, определени с държавните образователни изисквания за учебното съдържание по *Български език и литература, Математика, Човекът и природата и Човекът и обществото* за началния етап на основното образование.
2. Националното външно оценяване на знанията и уменията на учениците от IV клас се провежда в държавните, общинските и в частните общообразователни училища по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 6, т. 10 и т. 12 от Закона за народната просвета.
  - 2.1. Национално външно оценяване може да се провежда и в специалните училища по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП, в които се обучават ученици от IV клас с увреден слух, с нарушено зрение, с хронични заболявания (от оздравителните училища) и с девиантно поведение (от възпитателни училища-интернати и от социално-педагогически интернати).
  - 2.2. Учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 6, т. 10 и т. 12, участват в изпитванията по преценка на училищния екип за подпомагане на обучението на ученици със специални образователни потребности.
3. Материалите за изпитванията и критериите за оценяване на знанията и уменията на учениците от IV клас се подготвят на национално равнище от Центъра за контрол и оценка на качеството на образованието (ЦКОКО) и в срок до 3 май се съгласуват с дирекция „Политика в общото образование” в МОМН.
  - 3.1. Материалите за изпитването се разсекретяват и размножават от училищна комисия в деня на изпитването по съответния учебен предмет.
  - 3.2. Материалите, предназначени за писмените изпитвания на учениците с нарушено зрение, обучавани на брайлов шрифт, се адаптират на брайлов шрифт и се дешифрират от брайлов на плоско печатен шрифт от учители-консултанти, владеещи брайл, при спазване на изисквания за секретност.

3.3. Материалите, предназначени за писмените изпитвания на слабовиждащите ученици, се адаптират с уголемен шрифт (Ariel bold, 22 pt) от Центъра за контрол и оценка на качеството на образованието (ЦКОКО) .

4. Изпитването за всеки от учебните предмети се провежда едновременно за учениците от всички паралелки от IV клас в училището в 10.00 часа на определения ден.
5. Изпитването по всеки от определените учебни предмети е писмено и се провежда чрез решаване на тест за един учебен час. Тестът по всеки учебен предмет включва задачи от затворен тип с три възможни отговора, от които само един е верен, а по български език и литература и диктовка.
6. Всяко от изпитванията на учениците от училищата по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП и за учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 6, т. 10 и т. 12 от ЗНП, се провежда за два учебни часа.
  - 6.1. Изпитванията на ученици със специални образователни потребности, които не могат да полагат писмен изпит, се провеждат устно от училищна комисия след представяне на медицински документ от районна експертна лекарска консултативна комисия.
7. Външното оценяване на учениците от IV клас се координира и контролира на регионално равнище от началника на регионалния инспекторат по образованието (РИО), а на национално – от Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН).
8. Началникът на РИО определя със заповед състава и задълженията на регионалната комисия за организация и контрол, която да организира дейностите, свързани с външното оценяване в училищата на територията на съответната област.
9. Началникът на РИО получава от МОМН материалите за изпитванията на учениците на 5 май и организира предаването им на директорите на училищата от региона.
10. Началникът на РИО разрешава присъствието в училищата на доброволни екипи от външни наблюдатели на изпитванията, в състава на които се включват представители на училищните настоятелства и учители, предложени от директорите на съседни училища.
11. Началникът на РИО осъществява контрол по време на изпитванията и на въвеждането на данните в училищата от региона.

12. Директорът на училището в срок до 3 май определя със заповед състава на училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията, на училищните комисии за оценяването на писмените работи на учениците и на квесторите.
  - 12.1. Директорът на училището определя със заповед и учители-консултанти, които да дешифрират изпитните материали от брайлов на плоскопечатен шрифт за учениците с нарушено зрение или да направят жестомимичен превод на инструкциите - за учениците с увреден слух.
13. Директорът на училището получава от началника на РИО материалите за писмените работи на учениците от IV клас на 7 май и създава необходимата организация за провеждане на изпитванията и за оценяването им, като гарантира секретността на информацията и обективността на резултатите.
14. Преди провеждане на външното оценяване директорът създава условия за нормалното му протичане, като осигурява необходимата техника за размножаване на изпитните материали и провежда инструктаж на квесторите и на учителите-консултанти.
  - 14.1. Директорът на специално училище за деца с нарушено зрение осигурява адаптиране на изпитните материали и необходимите условия и материали за провеждане на изпитванията (празни листове с брайлова хартия за вписване на отговорите от учениците) за учениците с нарушено зрение от специалните училища и за учениците с нарушено зрение, които се обучават интегрирано.
15. Училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията организира дейностите, свързани с подготовката на залите за провеждане на изпитванията, с разпределението на местата на учениците, с размножаването на материалите за писмената работа на учениците и с осигуряването на резерв от листове с редове за писане, подпечатани с печата на училището. При необходимост тя предлага на директора на училището промяна на седмичното разписание на учебните занятия за дните на изпитванията и отговаря за своевременното уведомяване на учениците за промяната.
16. Директорът на училището разсекретява изпитните материали и ги предава за размножаване на училищните комисии за подготовка и провеждане на изпитванията.
  - 16.1. Директорът на специално училище за деца с нарушено зрение в деня преди провеждане на изпита по съответния учебен предмет организира разсекретяване и засекретяване на изпитните материали с цел адаптирането и отпечатването им на брайлов шрифт.

- 16.2. Директорът на училището организира в деня на изпита по съответния учебен предмет отпечатването на изпитните материали, предназначени за писмените изпитвания на слабовиждащите ученици, с уголемен шрифт (Ariel bold, 22 pt).
17. Класните ръководители напомнят на учениците за необходимостта в деня на изпита да носят резервни химикали, моливи и чертожни инструменти (линия, триъгълник, транспортир, пергел).
- 17.1. Учениците с нарушено зрение, които ще полагат изпит на брайлов шрифт, в деня на изпита носят брайлова машина и брайлови прибори за чертане, а слабовиждащите ученици – оптични средства (лупи).
18. Квесторите следят за нормалното протичане на изпитванията и отговарят за здравето и живота на учениците през времето на изпитванията. До 10 минути преди началото на изпитването по съответния учебен предмет квесторите провеждат инструктаж и определят местата на учениците, като осигуряват условия за самостоятелна и независима изява на компетентностите им. Непосредствено след приключването на учебния час предават писмените работи на учениците на директора на училището с приемно-предавателен протокол.
19. В часовете за провеждане на изпитванията не се допуска присъствие на учителите, които преподават на учениците от класа.
20. По време на изпитването в часа може да присъства външен наблюдател, който следи за коректното поведение на учениците и квесторите, без да възпрепятства нормалното протичане на часа и да разсейва учениците.
21. Учителите, които преподават в IV клас или са родители на ученици от съответната паралелка, не може да бъдат квестори и оценители на писмените работи на своите ученици. В случай че учителят, който преподава в IV клас, е единствен в училището, оценяването на писмените работи на учениците се организира от РИО.
22. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет директорът приема от квесторите писмените работи на учениците, предава ги с приемно-предавателен протокол на училищната комисия за външно оценяване, а след оценяването им ги получава обратно за съхранение.
- 22.1. Писмените работи на учениците с нарушено зрение, които са осъществени на брайлов шрифт, се предават на училищната комисия за външно оценяване след дешифрирането им на плоскопечатен шрифт от учител-консултант, владеещ брайл.
23. Проверката и оценката на писмените работи на учениците от IV клас са в съответствие с критериите и изискванията, определени от МОМН, и се извършват

от училищна комисия за външно оценяване, в която участва и техническо лице за въвеждане на резултатите в зададения електронен формат.

24. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет училищната комисия оценява писмените работи на учениците по критериите и изискванията, определени от МОМН, и вписва броя точки върху писмената работа на ученика.
25. Резултатите от националното външно оценяване на учениците се въвеждат от училищната комисия в сайта [http:// mon4.mon.bg](http://mon4.mon.bg) до 3 дни от провеждане на съответното изпитване и до 21 май се предават на регионалната комисия на хартиен носител.
26. По график, определен от директора на училището, училищната комисия дава информация на учениците и родителите им за получените оценки на писмените работи.
27. След приключване на външното оценяване директорът предава на регионалната комисия за организация и контрол обобщените резултати за училището на електронен носител в зададения формат.
28. Писмените работи на учениците от IV клас и документацията, свързана с външното оценяване на знанията и уменията им, се съхраняват в училището за 3-годишен срок.

ИЗИСКВАНИЯ
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ
НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ V, VI, VII и VIII КЛАС С ИНТЕНЗИВНО ИЗУЧАВАНЕ НА
ЧУЖД ЕЗИК ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2009/2010 ГОДИНА

1. Външното оценяване на учениците от V и VI клас се осъществява чрез писмени изпитвания-тест за установяване усвояването на учебното съдържание по учебните предмети *Български език и литература, Математика, Човекът и природата, История и цивилизация, География и икономика* и *Чужд език* за определения клас.
2. Външното оценяване на учениците от VII клас се осъществява чрез писмени изпитвания-тест за установяване постигането на очакваните резултати от обучението, определени с учебните програми по *чужди езици от КОО "Чужди езици"*, по учебните предмети от КОО *"Обществени науки, гражданско образование и религия"* и по учебните предмети от КОО *"Природни науки и екология"*.
3. Външното оценяване по чужд език на учениците от VIII клас с интензивно изучаване на чужд език се осъществява чрез писмено изпитване – тест за установяване постигането на очакваните резултати от обучението, определени с учебните програми по чужд език за VIII клас с интензивно изучаване на чужд език.
4. Външното оценяване на знанията и уменията на учениците от V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език се провежда в държавните, общинските и в частните общообразователни училища по чл. 26, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 6, т. 9 (с прием след IV клас), т. 10 и т. 12 от Закона за народната просвета.
  - 4.1. Външното оценяване може да се провежда и в специалните училища по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП, в които се обучават ученици от V, VI и VII клас с увреден слух, с нарушено зрение, с хронични заболявания (от оздравителните училища) и с девиантно поведение (от възпитателни училища-интернати и от социално-педагогически интернати).
  - 4.2. Учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 3, т. 6, т. 9 (с прием след IV клас), т. 10 и т. 12, участват в изпитванията по преценка на училищния екип за подпомагане на обучението на ученици със специални образователни потребности.

5. Външното оценяване на учениците от VII клас по *Български език и литература* и по *Математика* като част от приемния изпит се осъществява съгласно разпоредбите на Наредба № 11 за приемане на ученици в държавни и общински училища и съгласно Заповед РД 09-1582/09.09.2009 година за организацията на дейностите по приемане на ученици в държавни и общински училища след завършен VII клас и след завършено основно образование за учебната 2010/2011 година.
6. Материалите за изпитванията и критериите за оценяване на знанията и уменията на учениците от V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език се подготвят на национално равнище от Центъра за контрол и оценка на качеството на образованието (ЦКОКО) и се съгласуват с дирекция „Политика в общото образование” в МОМН.
  - 6.1. Материалите за изпитването се разсекретяват и размножават от училищна комисия в деня на изпитването по съответния учебен предмет.
  - 6.2. Материалите, предназначени за писмените изпитвания на учениците с нарушено зрение, обучавани на брайлов шрифт, се адаптират на брайлов шрифт и се дешифрират от брайлов на плоско-печатен шрифт от учители-консултанти, владеещи брайл, при спазване на изисквания за секретност.
  - 6.3 Материалите, предназначени за писмените изпитвания на слабовиждащите ученици, се адаптират с уголемен шрифт (Arial bold 22 pt.) от Центъра за контрол и оценка на качеството на образованието (ЦКОКО).
7. Изпитването за всеки от учебните предмети или КОО се провежда едновременно за учениците от всички паралелки от V, VI и VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език в училището в 10.00 часа на определения ден.
8. Изпитването по всеки от определените учебни предмети и КОО за V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език е писмено и се провежда чрез решаване на тест. Продължителността на изпитването за V и VI клас е един учебен час. За VII клас изпитването по учебни предмети от КОО *”Обществени науки, гражданско образование и религия”* и по чужди езици е 60 мин., а по КОО *„Природни науки и екология”* - 90 мин. Продължителността на изпитването за VIII клас с интензивно изучаване на чужд език е три астрономически часа.
9. Тестът по учебните предмети от КОО *”Обществени науки, гражданско образование и религия”*, КОО *„Природни науки и екология”*, *Математика* и

Български език и литература за V и VI клас включва задачи с избираем отговор с четири възможни отговора, от които само един е верен, а по *Български език и литература за V и VI клас* – и задача за създаване на текст. Тестът по чужди езици за V, VI и VII клас включва задачи с избираем отговор с три възможни отговора, от които само един е верен. Тестовите за КОО *”Обществени науки, гражданско образование и религия”* и КОО *„Природни науки и екология”* за VII клас включват задачи с избираем отговор с четири възможни отговора, от които само един е верен. Тестът по чужди езици за VIII клас с интензивно изучаване на чужд език включва задачи с избираем отговор с три или четири възможни отговора, от които само един е верен в зависимост от компонентите и задача за създаване на текст.

10. Всяко от изпитванията на учениците от училищата по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП и за учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 6, т. 10 и т. 12 от ЗНП, за V и VI клас се провежда за два учебни часа. Изпитванията на учениците от училищата по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП и за учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 6, т. 10 и т. 12 от ЗНП, за VII клас се провеждат както следва: за КОО *„Природни науки и екология”* за 120 минути, а за КОО *”Обществени науки, гражданско образование и религия”* и по чужди езици за 100 минути.
11. Изпитванията на ученици със специални образователни потребности, които не могат да полагат писмен изпит, се провеждат устно от училищна комисия след представяне на медицински документ от районна експертна лекарска консултативна комисия.
12. Външното оценяване на учениците от V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език се координира и контролира на регионално равнище от началника на регионалния инспекторат по образованието (РИО), а на национално – от Министерството на образованието, младежта и науката (МОН).
13. Графикът на класните и на контролните работи за втория учебен срок в V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език следва да бъде съобразен с графика на външното оценяване, за да не се получи претоварване на учениците.
14. Началникът на РИО в срок до 25 април определя със заповед състава и задълженията на регионална комисия за организация и контрол, която да

организира дейностите, свързани с външното оценяване в училищата на територията на съответната област.

15. Началникът на РИО получава от МОМН материалите за изпитванията на учениците от VII (без математика) клас на 25 май и организира предаването им на директорите на училищата от региона на 26 май.
16. Началникът на РИО получава от МОМН материалите за изпитванията на учениците от V, VI и VII (математика) клас на 29 май и организира предаването им на директорите на училищата от региона на 30 май.
17. Началникът на РИО разрешава присъствието в училищата на доброволни екипи от външни наблюдатели на изпитванията, в състава на които се включват представители на училищните настоятелства и учители, предложени от директорите на съседни училища.
18. Началникът на РИО осъществява контрол по време на изпитванията и на въвеждането на данните в училищата от региона.
19. Директорът на училището в срок до 10 май определя със заповед състава на училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията за учениците от V, VI и VII клас, на училищните комисии за оценяването на писмените работи на учениците и на квесторите, за изпитването на учениците от VIII клас с интензивно изучаване на чужд език – в срок до 20 юни.
- 19.1. Директорът на училището определя със заповед и учители-консултанти, които да дешифрират изпитните материали от брайлов шрифт за учениците с нарушено зрение или да направят жестомимичен превод на инструкциите - за учениците с увреден слух.
20. Директорът на училището получава от началника на РИО материалите за писмените работи на учениците от VII клас (без математика) на 26 май , а тези за учениците от V,VI и VII клас (математика) – на 30 май и създава необходимата организация за провеждане на изпитванията и за оценяването им, като гарантира секретността на информацията и обективността на резултатите.
21. Директорът на училището получава от началника на РИО материалите за писмените работи на учениците с интензивно изучаване на чужд език на 18 юни и създава необходимата организация за провеждане на изпитванията и за оценяването им, като гарантира секретността на информацията и обективността на резултатите.

22. Преди провеждане на външното оценяване директорът създава условия за нормалното му протичане, като осигурява необходимата техника за размножаване на изпитните материали и за проверка на знанията и уменията на учениците по компонента „Слушане с разбиране” по чужд език и провежда инструктаж на квесторите и на учителите-консултанти.
- 22.1. Директорът на специално училище за деца с нарушено зрение осигурява адаптиране на изпитните материали и необходимите условия и материали за провеждане на изпитванията (празни листове с брайлова хартия за вписване на отговорите от учениците) за учениците с нарушено зрение от специалните училища и за учениците с нарушено зрение, които се обучават интегрирано.
23. Училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията организира дейностите, свързани с подготовката на залите за провеждане на изпитванията, с разпределението на местата на учениците по един на чин, размножаването на материалите за писмената работа на учениците и с осигуряването на резерв от листове с редове за писане, подпечатани с печата на училището. При необходимост тя предлага на директора на училището промяна на седмичното разписание на учебните занятия за дните на изпитванията и отговаря за своевременното уведомяване на учениците за промяната.
24. Директорът на училището разсекретява изпитните материали и ги предава за размножаване на училищните комисии за подготовка и провеждане на изпитванията.
- 24.1. Директорът на специално училище за деца с нарушено зрение, в деня преди провеждане на изпита по съответния учебен предмет или КОО организира разсекретяване и засекретяване на изпитните материали с цел адаптирането им и отпечатването им на брайлов шрифт.
- 24.2. Директорът на училището организира в деня на изпита по съответния учебен предмет или КОО отпечатването на изпитните материали, предназначени за писмените изпитвания на слабовиждащите ученици, с уголемен шрифт (Arial bold, 22 pt),
25. Класните ръководители напомнят на учениците за необходимостта в деня на изпита да носят резервни химикали, моливи и чертожни инструменти (линия, триъгълник, транспортир, пергел).

- 25.1. Учениците с нарушено зрение, които ще полагат изпит на брайлов шрифт, в деня на изпита носят брайлова машина и брайлови прибори за чертане, а слабовиждащите ученици – оптични средства (лупи).
26. Квесторите следят за нормалното протичане на изпитванията и отговарят за здравето и живота на учениците през времето на изпитванията. Преди началото на изпитването по съответния учебен предмет или КОО квесторите провеждат инструктаж и определят местата на учениците, като им осигуряват условия за самостоятелна и независима изява на компетентностите. Непосредствено след приключването на определеното за изпитването време предават писмените работи на учениците на директора на училището с приемно-предавателен протокол.
- 26.1. Квесторите проверяват изправността на необходимата техника за проверка на знанията и уменията на учениците по компонента „Слушане с разбиране” по чужд език и пускат записа на текста на съответния език съгласно инструкциите към него.
27. В часовете за провеждане на изпитванията не се допуска присъствие на учителите, които преподават на учениците от класа, освен тези по чужд език, в случай, че има проблем с техниката.
28. По време на изпитването в часа може да присъства външен наблюдател, който следи за коректното поведение на учениците и квесторите, без да възпрепятства нормалното протичане на часа и да разсейва учениците.
29. Учителите, които преподават в V, VI и VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език или са родители на ученици от съответната паралелка, не може да бъдат квестори и оценители на писмените работи на своите ученици по учебния предмет, който преподават. В случай че учителят, който преподава в V, VI и VII клас, е единствен в училището, оценяването на писмените работи на учениците се организира от РИО.
30. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет или КОО директорът приема от квесторите писмените работи на учениците, предава ги с приемно-предавателен протокол на училищната комисия за външно оценяване, а след оценяването им ги получава обратно за съхранение.
- 30.1. Писмените работи на учениците с нарушено зрение, които са осъществени на брайлов шрифт, се предават на училищната комисия за външно оценяване след

дешифрирането им на плоско-печатен шрифт от учител-консултант, владеещ брайл.

31. Проверката и оценката на писмените работи на учениците от V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език е в съответствие с критериите и изискванията, определени от МОМН, и се извършва от училищна комисия за външно оценяване, в която участва и техническо лице за въвеждане на резултатите в зададения електронен формат.
32. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет или КОО училищната комисия оценява писмените работи на учениците по критериите и изискванията, определени от МОМН и вписва броя точки върху писмената работа на ученика.
33. Резултатите от външното оценяване на учениците се въвеждат от училищната комисия в сайтовете <http://mon5.mon.bg>; <http://mon6.mon.bg>; <http://mon7.mon.bg>; <http://mon8.mon.bg> до 3 дни от провеждане на съответното изпитване и до 19 юни се предават на регионалната комисия на хартиен носител.
34. По график, определен от директора на училището, училищата комисия дава информация на учениците и родителите им за получените оценки на писмените работи.
35. След приключване на външното оценяване директорът предава на регионалната комисия за организация и контрол обобщените резултати за училището на електронен носител в зададения формат.
36. Писмените работи на учениците от V, VI, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език и документацията, свързана с външното оценяване на знанията и уменията им, се съхраняват в училището за 3-годишен срок.